
Dekret Prezydenta Rzeczypospolitej RP z dnia 22 listopada 1938 roku o rozwiązaniu zrzeszeń wolnomularskich.

Ars Regia 2/1 (2), 87-88

1993

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Byłoby rzeczą bezpodstawną utrzymywać, iż prawodawcy PRL zamierzali przywrócić legalność stowarzyszeń wolnomularskich. Równie bezpodstawny jest jednak pogląd – głoszony dziś głównie przez przeciwników „sztuki królewskiej” – że dekret z listopada 1938 roku. obowiązuje nadal, lub że WLNP została „zdelegalizowana przez władze II Rzeczypospolitej”. Nieślawny dekret powstał w wyniku koniunktury politycznej, określonej przez zbliżenie pomiędzy obozem sanacji a endecją. Konstelacji tej służył aż do wybuchu II wojny światowej, której to rezultat katastrofalny dla państwa polskiego unieważnił zawarte wcześniej wewnątrzpolityczne sojusze.

Tadeusz Cegielski

Przypisy

¹ Cytat. L. Ha s s, *Zasady w godzinnie próby. Wolnomularstwo w Europie Środkowo-Wschodniej 1929–1941*, Warszawa 1987, s. 197.

² *Ibid.*, s. 198.

³ Por. relację J. Winczakiewicza, *Polska loża w Paryżu „Kopernik”* – w nin. numerze „*Ars Regia*”.

⁴ Por. *Dziennik Ustaw* 1969, art. V § 1.

DEKRET PREZYDENTA RZECZYPOSPOLITEJ

z dnia 22 listopada 1938 r.

o rozwiązaniu zrzeszeń wolnomularskich.

Na podstawie art. 55 ust. (2) ustawy konstytucyjnej postanawiam co następuje:

Art. 1. (1) Zrzeszenia wolnomularskie (masońskie) uznaje się za rozwiązane z mocy samego prawa.

(2) Minister Spraw Wewnętrznych rozwiąże zrzeszenia zależne od wolnomularstwa.

(3) Majątek rozwiązanych zrzeszeń przeznaczają się na cele dobroczynności publicznej, archiwa zaś i dokumenty przekazuje się na rzecz Państwa.

Art. 2. (1) Kto bierze udział w związku wolnomularskim lub działalność takiego związku popiera,

podlega karze więzienia do lat 5 i grzywny.

(2) Kto związek taki zakłada lub nim kieruje,

podlega karze więzienia na czas nie krótszy od lat 2 i grzywny.

Art. 3. (1) Kto uczestniczy w tajnej działalności zrzeszenia rozwiązanego na podstawie art. 1 ust. (2) lub taką działalność popiera,

podlega karze więzienia do lat 5 i grzywny.

(2) Tym samym karom podlega, kto bierze udział w związku, posiadającym nieujawnioną organizację hierarchiczną lub odbierającym od swoich uczestników przyrzeczenie bezwzględnej tajemnicy lub bezwzględnego posłuszeństwa, albo też działalność takiego związku popiera.

Art. 4. Do przestępstw, określonych w art. 2 i 3, nie stosuje się przepisu art. 6 kodeksu karnego.

Art. 5. Minister Spraw Wewnętrznych zarządzi likwidację zrzeszeń wolnomularskich oraz wskaże instytucje, na które przechodzi ich majątek.

Art. 6. (1) Zarządzenie o rozwiązaniu zrzeszenia, wydane na podstawie art. 1 ust. (2), należy całkowicie do swobodnego uznania Ministra Spraw Wewnętrznych.

(2) Zarządzenie ogłasza się w gazecie rządowej.

(3) W razie rozwiązania zrzeszenia w trybie przewidzianym w ustępach poprzedzających stosuje się odpowiednio przepis art. 5.

Art. 7. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Ministrom Spraw Wewnętrznych i Sprawiedliwości.

Art. 8. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*

Prezes Rady Ministrów i

Minister Spraw Wewnętrznych: *Sławoj Składkowski*

Minister Sprawiedliwości: *W. Grabowski*